

Архитектура рачунара
Колоквијум

1. (7) У процесору са векторисаним механизмом прекида се у оквиру хардверског дела опслуживања захтева за прекид поред осталог генеришу и бројеви улаза у табелу са адресама прекидних рутина за спољашње маскирајуће прекиде који долазе од улазно/излазних уређаја по линијама (1) INTR3, (2) INTR2, (3) INTR1 и (4) INTR0. За селективно маскирање спољашњих маскирајућих прекида који долазе од улазно/излазних уређаја по линијама (1) INTR3, (2) INTR2, (3) INTR1 и (4) INTR0, користе се разреди (1) IMR3, (2) IMR2, (3) IMR1 и (4) IMR0 регистра маске IMR, респективно. Генерисани бројеви улаза су осомбитне целобројне величине без знака. Нацртати и објаснити шему за генерисање бројева улаза за ова четири прекида уколико се адресе прекидних рутина за прекиде (1), (2), (3) и (4) налазе у улазима 11, 10, 9 и 8 табеле са адресама прекидних рутина и уколико прекид (1) има највиши, прекид (2) нижи, прекид (3) још нижи и прекид (4) најнижи приоритет.

2. (8) Посматра се магистрала са подељеним циклусима која се састоји од адресних линија, линија података и управљачких линија и на којој се реализују циклус слање захтева за читање, циклус слање захтева за упис и циклус враћање податка.

а) Навести које информације по адресним линијама и линијама података и које сигнале по управљачким линијама размењују газда и слуга приликом реализације сваког од наведена три циклуса на магистрали. Одговор дати табеларно.

б) Навести шта све треба да постоји од хардвера на страни меморијског модула да би три наведена циклуса могла да се реализују.

3. (25) Адресни простор процесора је величине 128KB, адресибилна јединица је 16 битна реч. Процесор је једноадресни са раздвојеним меморијским и У/И адресним простором, механизам прекида је векторисан, табела прекидних рутина почиње од адресе на коју указује регистар IVTP, а регистар IVTP има вредност 0000h.

Процесор има две улазне линије $IRQM_0$ и $IRQM_1$ за спољашње маскирајуће прекиде и једну улазну линију $IRQN$ за спољашње немаскирајуће прекиде на које су везане периферије PER0, PER1 и PER2, респективно. Адресе 16 битних регистара контролера периферија PER0, PER1 и PER2 у којима се чувају бројеви улаза у IV табелу су 5h, 10h и 15h, респективно. Придружени бројеви улаза у табели прекидних рутина за периферије PER0, PER1 и PER2 су 0, 1 и 2, док се захтеви памће у флип-флопвима PRM_0 , PRM_1 и PRN. Од спољашњих маскирајућих виши приоритет има захтев који долази по линији $IRQM_1$. Не прихватају се прекиди истог нивоа приоритета. Процесор реагује и на прекиде због задатог режима рада прекид после сваке инструкције – ако је бит Т регистра PSW постављен на вредност 1 за који је фиксно одређен улаз 3 IV табеле, као и услед извршавања инструкције INS - захтев се чува у флип-флопу PRINS. У регистру PSW редом од нижих ка вишим битовима се налази одговарајући број L бита, па затим битови I и T. Регистри PSW и ACC су ширине 16 бита. Инструкције INTE, INTD, TRPE, TRPD и RTI не реагују на прекиде. У кораку за обраду прекида на стек се хардверски стављају PC и PSW, тим редом. Стек расте према нижим локацијама, а SP указује на последњу заузету локацију и има вредност F000h. У процесору не постоји регистар маске IMR, као ни регистри опште намене.

На слици 1, дат је део кода који је уčitан у оперативну меморију рачунара. Инструкција на адреси 1000h означена је као 1. (прва) по редоследу извршавања, а свака следећа инструкција која се извршава означена је следећим редним бројем. На слици 2, дати су тренуци пристизања спољашњих захтева за прекид.

а) (17) Написати секвенцу адреса наредби које се редом извршавају почев од адресе 1000h. На почетку бит I регистра PSW је постављен на 1, бит Т регистра PSW је постављен на 0, док су сви остали битови регистра PSW постављени на 0. Резултат дати након фазе извршења инструкције и уколико је у фази опслуживања прекида прихваћен прекид и након фазе опслуживања прекида. Табелу приказати до завршене инструкције која се налази на адреси 1008h. При цртању стања стека, потребно је назначити адресу сваке меморијске локације, као и на коју адресу указује регистар SP.

б) (1) Која вредност се налази на локацији 0100h након извршеног програма под а).

в) (2) Написати део програма којим се иницијализују регистри периферија PER0, PER1 и PER2 у којима се чувају бројеви улаза у IV табелу.

г) (5) Проширити одговарајућу прекидну рутину за маскирајући захтев за прекид који долази по линији $IRQM_1$ тако да након повратка из прекидне рутине главни програм више не реагује ни на један маскирајући захтев за прекид до краја свог извршавања. На почетку бит I регистра PSW је постављен на 1, док су сви остали битови регистра PSW постављени на 0. Сматрати да се у главном програму никад не позивају инструкције INTE, INTD и INS. Сматрати да ће се барем једном прихвата захтев за прекид који долази по линији $IRQM_1$. Све адресне инструкције сматрати да су дужине 3 речи, а све безадресне 1 реч. На располагању је локација 0600h. Решење треба приказати у датој табели навођењем адресе и инструкције која ће се налазити на тој адреси.

Напомене: На колоквијуму нису дозвољена никаква помоћна средства, ни калкулатори, ни литература. Колоквијум траје 90 минута. **Коначно решење задатка 3, попунити искључиво на формулару.**

Слика 1 - део оперативне меморије

Слика 2 - пристигли захтеvi

[illegible]

Изглед стека:

Ситуација 1		
SP		F000h

Ситуација 2		
		F000h
	1005	FFFFh
SP	I=1 T=1 L=00	EF FEh

Ситуација 3		
		F000h
	1005	FFFFh
	I=1 T=1 L=00	EF FEh
	2006	EF FDh
SP	I=0 T=0 L=01	EF FCh

Ситуација 4		
		F000h
	1005	FFFFh
	I=1 T=1 L=00	EF FEh
	2006	EF FDh
	I=0 T=0 L=01	EF FCh
	5001	EF FBh
SP	I=0 T=0 L=01	EF FAh

Ситуација 5		
		F000h
	1005	FFFFh
	I=1 T=1 L=00	EF FEh
	2006	EF FDh
	I=0 T=0 L=01	EF FCh
	5001	EF FBh
	I=0 T=0 L=01	EF FAh
	4002	EF F9h
SP	I=1 T=0 L=01	EF F8h

Ситуација 6		
		F000h
	1008	FFFFh
SP	I=1 T=1 L=00	EF FEh

б) MEM[0100h] = 6h

в) Програм:

LOAD #0h
OUT 5h
LOAD #1h
OUT 10h
LOAD #2h
OUT 15h

г)

Адреса	Инструкција
3000	ST 600h
3003	POP
3004	AND #FFFBh
3007	PUSH
3008	LD 600h
300B	DEC
300C	RTI

Могуће је решење и са постављањем L бита.
Уместо AND #FFFBh, треба да стоји OR #3h или OR #2h